

Het Lehi-briefbomaanslagplan tegen president Harry S. Truman in 1947

Halverwege 1947, toen de spanningen in het Britse Mandaat Palestina escaleerden, organiseerde de zionistische paramilitaire groep Lehi, ook wel bekend als de Stern Gang, een gedurfde maar uiteindelijk mislukte poging om de Amerikaanse president Harry S. Truman met briefbommen te treffen. Dit weinig bekende incident, overschaduwd door de beruchtere daden van Lehi, weerspiegelt de bereidheid van de groep om internationale figuren aan te vallen die zij als obstakels zagen voor hun visie op een Joodse staat. Hoewel het plan geen schade aanrichtte, onderstreept het de onstabiele kruising van het Amerikaanse buitenlands beleid en de Joodse opstand in de aanloop naar de oprichting van Israël in 1948.

Achtergrond: Lehi en de strijd om Palestina

Lehi, opgericht in 1940 door Avraham Stern, was een radicale afsplitsing van de grotere Irgun Zvai Leumi, die beide streefden naar het beëindigen van de Britse heerschappij in Palestina en het vestigen van een Joodse staat. In tegenstelling tot de gematigdere Irgun omarmde Lehi extreme tactieken, waaronder moordaanslagen en bomaanslagen, gericht op Britse functionarissen, Arabische burgers en zelfs gematigde Joden. Tegen 1947 was Lehi's campagne geïntensiveerd, gedreven door frustratie over het restrictieve Joodse immigratiebeleid van Groot-Brittannië – vastgelegd in het Witte Papier van 1939 – en de trage vooruitgang van de internationale gemeenschap bij het oplossen van de Palestina-kwestie.

President Harry S. Truman, die in april 1945 aantrad, was een centrale figuur in deze context. Hij had sympathie voor Joodse vluchtelingen en de zionistische zaak en steunde de oprichting van een Joods thuisland, waarbij hij Israël beroemd erkende binnen enkele minuten na de onafhankelijkheidsverklaring op 14 mei 1948. In 1947 stond zijn regering echter voor tegenstrijdige druk: het ondersteunen van Joodse aspiraties terwijl de relaties met Arabische staten behouden bleven en betrokkenheid bij de chaos van het Britse Mandaat werd vermeden. Trumans oproepen voor meer Joodse immigratie naar Palestina en zijn steun voor een VN-verdelingsplan werden door groepen als Lehi als onvoldoende beschouwd, die elke vertraging of compromis als verraad zagen.

Het plan: Briefbommen naar het Witte Huis

Halverwege 1947 stuurden Lehi-agenten een reeks briefbommen gericht aan president Truman en senior stafleden van het Witte Huis. Deze apparaten, vermomd als gewone post, maakten deel uit van een bredere campagne waarbij soortgelijke bommen werden verzonden naar Britse functionarissen, waaronder minister van Buitenlandse Zaken Ernest

Bevin en minister van Koloniën Arthur Creech Jones. Het complot werd georganiseerd door de leiding van Lehi, waarschijnlijk met figuren als Yitzhak Shamir, een toekomstige Israëlische premier die een sleutelrol speelde in Lehi's operaties tijdens deze periode.

De briefbommen werden onderschept voordat ze hun doelen bereikten, waarschijnlijk door de Amerikaanse post- of veiligheidsdiensten, hoewel specifieke details over de onderschepping schaars zijn. Er vonden geen explosies plaats en er werden geen gewonden of doden gemeld. Het incident kreeg destijds minimale publieke aandacht, mogelijk om verslechtering van de Amerikaans-zionistische relaties of het aanmoedigen van verdere aanvallen te voorkomen. Historische documenten, waaronder verslagen van moordaanvallen op Amerikaanse presidenten en Lehi's activiteiten, bevestigen het bestaan van het plan, maar bieden beperkte details, wat de status weerspiegelt als een kleine, mislukte operatie.

Motief: Waarom Truman als doelwit?

Lehi's beslissing om Truman te targeten was gebaseerd op hun perceptie van het Amerikaanse beleid als onvoldoende ondersteunend voor zionistische doelen. Ondanks Trumans pleidooi voor Joodse immigratie en een Joods thuisland, beschouwde Lehi de voorzichtige aanpak van zijn regering – die Arabische en Britse belangen in evenwicht hield – als een obstakel. De bredere strategie van de groep was gericht op het internationaliseren van hun “bevrijdingsoorlog” tegen de Britse heerschappij en het onder druk zetten van wereldmachten om daadkrachtig op te treden. Door Truman te targeten hoopte Lehi een boodschap te sturen dat geen leider buiten hun bereik lag, in de hoop diplomatieke stilstand te verstoren en aandacht te vestigen op hun zaak.

De tactiek van briefbommen was niet nieuw voor Lehi. Ze hadden deze methode al eerder gebruikt bij aanvallen, waaronder een poging in 1946 op Britse functionarissen en de moord op Lord Moyne, de Britse minister van Staat voor het Midden-Oosten, in 1944. De campagne van 1947 breidde deze aanpak uit naar de VS, wat de groeiende durf en wanhoop van Lehi weerspiegelde naarmate het conflict in Palestina escaleerde.

Nasleep en impact

Het gefaalde complot had weinig directe impact. Truman, onverstoord, bleef het Amerikaanse beleid ten aanzien van Palestina vormgeven, wat culmineerde in zijn snelle erkenning van Israël in 1948. Het incident veranderde de Amerikaans-zionistische relaties niet significant, waarschijnlijk vanwege de geheimhouding en de bredere context van Amerikaanse steun voor een Joodse staat. Lehi, veroordeeld als terroristische organisatie door de VN, de Britse en Amerikaanse regeringen en mainstream zionistische leiders zoals David Ben-Gurion, werd ontbonden na de oprichting van Israël in 1948. De leden werden geïntegreerd in de Israëlische Defensiemacht, en sommigen, zoals Shamir, klommen op tot prominente politieke posities.

De obscuriteit van het complot in historische verhalen weerspiegelt het gebrek aan tastbare gevolgen en de gevoeligheid van de Amerikaans-Israëlische relaties destijds. In te-

genstelling tot Lehi's moord op Folke Bernadotte in 1948, die internationale verontwaardiging veroorzaakte, bleef het Truman-complot een voetnoot, slechts terloops genoemd in verslagen van Lehi's activiteiten of de beveiliging van Amerikaanse presidenten.

Erfenis en historische betekenis

Het briefbomaanslagplan tegen Truman in 1947 benadrukt de complexiteit van de zionistische beweging vóór Israël, die zowel gematigde als extremistische facties omvatte. Lehi's acties, hoewel veroordeeld door figuren als Chaim Weizmann en Ben-Gurion, maakten deel uit van een bredere strijd die uiteindelijk bijdroeg aan de oprichting van Israël, hoewel hun methoden bondgenoten vervreemdden en de diplomatie compliceerden. Het incident onderstreept ook de vroege uitdagingen van Amerikaanse betrokkenheid in het Midden-Oosten, terwijl Truman navigeerde tussen binnenlandse en internationale druk om de rol van Amerika in het Arabisch-Israëliësch conflict te definiëren.

Tegenwoordig wordt het complot soms genoemd in discussies over moordaanslagen op Amerikaanse presidenten of Lehi's controversiële erfenis. Op platforms zoals X verschijnen verwijzingen naar het incident soms in verhalen die de Amerikaans-Israëliësch relaties in twijfel trekken, maar deze missen vaak nuance of overdrijven Lehi's invloed. Historici beschouwen het complot als een kleine maar onthullende episode, die illustreert hoe ver extremistische groepen bereid waren te gaan in het nastreven van hun doelen.

Conclusie

Het Lehi-briefbomaanslagplan tegen president Harry S. Truman in 1947 was een mislukte poging om een belangrijke internationale figuur te intimideren tijdens een cruciaal moment in het Palestijnse conflict. Hoewel het geen schade aanrichtte, weerspiegelt het de radicale tactieken van Lehi en de hoge inzet van de zionistische strijd voor staatvorming. Trumans veerkracht en aanhoudende steun voor een Joodse staat hielpen het moderne Midden-Oosten vorm te geven, waardoor Lehi's complot een vluchtige, zij het gedurfde, daad van verzet werd in een transformerend tijdperk.